

UZASADNIENIE

Dotychczasowa praktyka stosowania ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych (Dz. U. z 2006 r. Nr 216, poz. 1585, z późn. zm.) oraz zmiany stanu prawnego wykazały potrzebę zmiany ustawy.

Projekt ma na celu m.in. usprawnienie realizacji zadań w obszarze działania Szefa Krajowego Centrum Informacji Kryminalnej.

Proponowana zmiana art. 15 przez dodanie ust. 2 jest uzasadniona ze względu na uregulowania określone w proponowanej nowelizacji art. 21 ust. 2. Wynika ona z istoty i sposobu gromadzenia i przekazywania informacji kryminalnych określonych w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. e. Informacje te nie są przekazywane z urzędu, lecz na zapytanie Szefa Centrum. Ich zakres niejednokrotnie uniemożliwia zarejestrowanie ich w bazie danych na karcie rejestracyjnej, gdyż mogą dotyczyć np. posiadanych nieruchomości, pojazdów, udziałów w podmiotach gospodarczych. Informacje te są przekazywane jednorazowo na zapytanie podmiotu uprawnionego i podlegają zarejestrowaniu w bazach danych w formie tekstowej. Wskazane informacje kryminalne stwierdzają stan faktyczny na dzień ich przekazania, bez możliwości bieżącej aktualizacji. Z tego względu nie powinny być dalej udostępniane, gdyż w danym momencie mogą okazać się nieprawdziwe.

Uwzględnienie w art. 19 pkt 2b Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego jako podmiotu uprawnionego następuje na skutek skierowanego w tym zakresie wniosku. Uzasadnione jest to zadaniami Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego określonymi w szczególności w art. 5 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz. U. Nr 74, poz. 676, z późn. zm.).

Zmiana art. 19 pkt 14 ustawy wynika z konieczności dostosowania przepisu do struktury organizacyjnej Lasów Państwowych, określonej w ustawie z dnia 28 września 1991 r. o lasach (Dz. U. Nr 101, poz. 444, z późn. zm.). Zgodnie z obowiązującym art. 19 pkt 14 ustawy o gromadzeniu (...) podmiotami uprawnionymi są nadleśniczowie i dyrektorzy regionalnych dyrekcji Lasów Państwowych. Przepis ten wyklucza spośród grona podmiotów uprawnionych Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych, który jest organem nadrzędnym, koordynującym i sprawującym nadzór nad kierownikami jednostek organizacyjnych Lasów Państwowych. Proponowane rozwiązanie umożliwi korzystanie z baz danych Centrum przez organy Lasów Państwowych oraz Głównego Inspektora Straży Leśnej. Funkcjonariusze Straży Leśnej, zgodnie z art. 47 ust. 2 pkt 7 ustawy o lasach, mają prawo do prowadzenia dochodzeń oraz wnoszenia i popierania aktów oskarżenia w postępowaniu uproszczonym, jeżeli przedmiotem przestępstwa jest drewno pochodzące z lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, w trybie i na zasadach określonych w Kodeksie postępowania karnego. W związku z tym włączenie ich do grupy podmiotów uprawnionych jest w pełni uzasadnione. Wprowadzenie proponowanej nowelizacji ustawy umożliwi również korzystanie z zasobów Centrum przez wszystkie jednostki organizacyjne Lasów Państwowych za pośrednictwem Dyrektora Generalnego Lasów Państwowych i Głównego Inspektora Straży Leśnej, z wykorzystaniem centralnego systemu informatycznego.

Rozszerzenie art. 20 ust. 1 pkt 1 o ewidencje paszportowe, ewidencje wydanych i utraconych dowodów osobistych, rejestr cywilnych statków powietrznych, rejestr administracyjny polskich statków żeglugi śródlądowej, polski rejestr jachtów oraz polski rejestr okrętowy wynika z konieczności zapewniania dostępu Szefowi

Centrum do danych gromadzonych w tych zbiorach, gdyż informacje w nich zawarte mogą mieć istotne znaczenie dla podmiotów realizujących zadania publiczne związane z wykrywaniem i ściganiem sprawców przestępstw oraz zapobieganiem i zwalczaniem przestępczości. Zmiany zostały uwzględnione na wniosek służby kryminalnej Policji.

Biuro Ochrony Rządu realizuje zadania określone w art. 2 ustawy z dnia 16 marca 2002 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz. U. z 2004 r. Nr 163, poz. 1712, z późn. zm.). W celu skutecznej ochrony osób, obiektów i urzędów wskazanych we wzmiankowanym przepisie, na podstawie art. 12 ustawy zostało upoważnione do wykonywania czynności administracyjno-porządkowych i podejmowania działań profilaktycznych. Dostęp do danych z ewidencji ludności i dowodów osobistych oraz dokumentów paszportowych pozwoli na dokonywanie szybkich sprawdzeń przy dynamicznie zmieniającej się sytuacji, co w konsekwencji zdecydowanie zwiększy poziom bezpieczeństwa ochraniających osób, obiektów i urzędów. Upoważnienie do uzyskiwania informacji w proponowanym zakresie zwiększy zakres działań profilaktycznych prowadzonych wobec osób mających dostęp do osób, obiektów i urzędów ochraniających przez Biuro Ochrony Rządu.

Wprowadzenie do grona podmiotów zobowiązanych do przekazywania informacji Szefowi Centrum sądów prowadzących rejestry zastawów z uwagi na funkcjonującą Centralę Rejestru Zastawów umożliwi w sposób szybki i sprawny dostęp uprawnionym podmiotom do danych gromadzonych w tych rejestrach.

Uwzględnienie w kręgu podmiotów zobowiązanych do współpracy z Szefem Centrum organów administracji rządowej i samorządowej właściwych w sprawach publicznej służby zatrudnienia oraz pomocy społecznej pozwoli na uzyskanie informacji istotnych z punktu widzenia organów odpowiedzialnych za bezpieczeństwo obywateli o osobach korzystających z ich pomocy. Dostęp do tej kategorii informacji jest bardzo istotny szczególnie w zakresie osób ukrywających się przed organami ścigania, które korzystają z pomocy urzędów pracy. Wniosek o rozszerzenie podmiotów zobowiązanych o organy właściwe w sprawach opieki społecznej był postulowany przez służbę kryminalną Policji.

Wprowadzenie w art. 20 ust. 1 pkt 5a do grupy podmiotów zobowiązanych Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego daje możliwość podmiotom uprawnionym uzyskania pełnych informacji dotyczących danych z zakresu ubezpieczeń społecznych, które w obecnym brzmieniu ustawa ogranicza jedynie do organów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

Proponowana zmiana art. 21 ust. 2 umożliwi przekazywanie informacji kryminalnych w odpowiedzi na zapytanie Szefa Centrum w formie pisemnej. Projektowany przepis umożliwi przekazanie informacji kryminalnych od podmiotów uprawnionych bez konieczności stosowania kart rejestracyjnych, których wzory nie przewidują każdego rodzaju informacji kryminalnych będących odpowiedzią na zadane zapytanie. Przyczyny zmiany obowiązującego przepisu w przypadku informacji określonych w art. 13 ust. 1 pkt 5 lit. e ustawy są identyczne jak wskazane w uzasadnieniu zmiany przepisu art. 15.

Zmiana art. 24 ust. 1 następuje na wniosek Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. Proponowana treść przepisu daje gwarancję właściwej realizacji ustawowych zadań Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego.

Projektowany art. 25 wprowadza nowy sposób realizacji obowiązku usuwania informacji kryminalnych z baz danych. W obecnym stanie prawnym uprawnionym do usuwania informacji kryminalnych, w myśl art. 27 ust. 2, jest jedynie Szef Centrum. Podmiot jest zobowiązany jedynie do powiadomienia Szefa Centrum, na którym spoczywa obowiązek powołania komisji i usunięcia informacji kryminalnej. Wydłuża to czas gromadzenia tej informacji w bazach danych, a tym samym zwiększa ryzyko jej udostępnienia innym podmiotom uprawnionym, które następnie należy

poinformować o nieprawdziwości przekazanej informacji. Nowelizacja przepisu umożliwi podmiotowi, który przekazał Szefowi Centrum informację kryminalną nieprawdziwą lub której gromadzenie jest zabronione niezwłoczne wystąpienie do Szefa Centrum o usunięcie tej informacji z baz danych. Powyższa możliwość dotyczy jedynie informacji kryminalnych przekazywanych z urzędu, w drodze teletransmisji, za pomocą elektronicznej karty rejestracyjnej, której wzór określa rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 czerwca 2007 r. w sprawie wzorów kart rejestracyjnych oraz sposobu ich wypełniania (Dz. U. Nr 127, poz. 881). Ma to istotne znaczenie dla sprawnego i niezwłocznego usuwania nieprawdziwych informacji, które zostały przekazane Szefowi Centrum. Istniejące rozwiązania techniczne (ww. elektroniczna karta rejestracyjna) umożliwiają wskazanie przeznaczonej do usunięcia informacji kryminalnej przez podmiot, który ją przekazał Szefowi Centrum. W sytuacji gdy informacja kryminalna została przekazana przez podmiot na zapytanie Szefa Centrum i zarejestrowana w bazach danych w formie tekstowej, z uwagi na brak technicznych możliwości usuwania jej przez ten podmiot, obowiązek niezwłocznego zarządzenia usunięcia informacji kryminalnej będzie spoczywał na Szefie Centrum.

Na wniosek Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w art. 27 ust. 1 dodaje się pkt 4 umożliwiający usunięcie informacji kryminalnej, w sytuacji kiedy jest to uzasadnione ze względu na bezpieczeństwo państwa lub jego obronność.

Proponowana zmiana art. 27 (dodanie ust. 3) umożliwi proces automatycznego usuwania informacji z baz danych, niezbędny w celu zapewnienia właściwego wypełniania dyspozycji art. 14 ust. 1 – 3, który wskazuje okresy przechowywania tych informacji. Automatyczne usuwanie informacji jest realizowane samoczynnie przez odpowiednie oprogramowanie komputerowe baz danych Centrum.

Ponadto wprowadzono przepis (ust. 4) normujący tryb postępowania, w przypadku gdy informacja kryminalna została przekazana przez podmiot i zarejestrowana w bazie danych zgodnie z przepisami, lecz w trakcie postępowania prowadzonego przez podmiot został ustalony stan faktyczny wskazujący na to, że informacja ta nie powinna być gromadzona. W tym przypadku usuwanie informacji kryminalnej powinno być realizowane z inicjatywy podmiotu, który przekazał ją z urzędu, i przebiegać w sposób uproszczony z wykorzystaniem przekazu drogą teletransmisji. Podmiot przekazujący informację kryminalną i prowadzący postępowanie karne lub czynności operacyjno-rozpoznawcze posiada bowiem najszerszą wiedzę na temat informacji będących przedmiotem podejmowanych czynności.

Zmiana art. 28 ustawy (dodanie ust. 4 – 6) umożliwi wymianę informacji kryminalnych również w formie pisemnej:

- podmiotom zobowiązanym niebędącym uprawnionymi, w przypadkach określonych w art. 28 ust. 1 ustawy,
- w przypadku skierowania zapytania przez Szefa Centrum o uzupełnienie informacji w zasobach podmiotów zobowiązanych,
- w ramach współpracy z podmiotami zagranicznymi.

Jednocześnie proponowany art. 28 ust. 3 (dotychczas ust. 4) utrzymuje obligatoryjność elektronicznej formy skierowania zapytania podmiotu uprawnionego do Szefa Centrum.

Utrzymanie przepisu nakazującego przekazywanie zapytań do Szefa Centrum przez wszystkie podmioty wyłącznie w formie elektronicznej, jak również regulacji nakazującej kierowanie w tej samej formie przez Szefa Centrum zapytań do podmiotów zobowiązanych o uzupełnienie informacji wymusza konieczność poniesienia znacznych kosztów przez te podmioty w celu zastosowania rozwiązań technicznych niezbędnych do przetworzenia karty zapytania w formie elektronicznej

zgodnie z rozporządzeniem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 25 października 2004 r. w sprawie wzoru karty zapytania oraz sposobu jej wypełnienia (Dz. U. Nr 242, poz. 2425). Proponowana treść uregulowania dotyczy również podmiotów zagranicznych, które zgodnie z obowiązującymi regulacjami prawnymi w zakresie obligatoryjności elektronicznej wymiany informacji nie mogą korzystać z zasobów Centrum, z uwagi na brak narzędzi informatycznych umożliwiających skierowanie do Szefa Centrum zapytania w formie elektronicznej. W tym miejscu należy zaznaczyć, że ze względu na niejawną charakter zbiorów Centrum wszystkie podmioty uczestniczące w elektronicznej wymianie informacji są zobowiązane do przestrzegania wymogów określonych w ustawie z dnia 22 stycznia 1999 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 196, poz. 1631, z późn. zm.) i wydanych na jej podstawie przepisach wykonawczych oraz zaleceń zawartych w Specyfikacji Wymagań Bezpieczeństwa Systemu KCIK oraz Procedur Bezpiecznej Eksploatacji Systemu KCIK.

Umożliwienie Szefowi Centrum kierowania zapytań o uzupełnienie informacji również w formie wniosku pisemnego oraz kierowania zapytań do Szefa Centrum podmiotom zobowiązanym niebędącym uprawnionymi w ten sam sposób, jak również uregulowanie sposobu międzynarodowej wymiany informacji w formie pisemnej jako rozwiązania alternatywnego, jest istotne do prawidłowej realizacji zadań wynikających z ustawy.

W proponowanym przepisie usankcjonowano sposób przekazywania przez Szefa Centrum informacji kryminalnych. Wprowadzenie możliwości stosowania formy przekazu teleinformatycznego lub formy przekazu teleinformatycznego i formy pisemnej doprecyzuje tryb przekazywania np.: odpisów z Krajowego Rejestru Karnego, odpisów z Krajowego Rejestru Sądowego, które w danej formie mogą być wykorzystane w prowadzonych postępowaniach przygotowawczych.

Zmiana art. 29 ustawy została zgłoszona przez Biuro Spraw Wewnętrznych Komendy Głównej Policji jako istotne narzędzie na potrzeby prowadzonych postępowań w stosunku do policjantów i pracowników Policji. W obowiązującym stanie prawnym podmiot, który przekazał informację kryminalną do Szefa Centrum, jest obligatoryjnie informowany o zainteresowaniu tą informacją w przypadku zapytania o nią. Proponowana zmiana umożliwia wyłączenie mechanizmu koordynowania zainteresowań informacją kryminalną w ramach podmiotu przekazującego informację, jeżeli zapytanie zostało skierowane przez komórkę organizacyjną tego podmiotu właściwą do wykrywania i ścigania przestępstw popełnionych przez jego funkcjonariuszy i pracowników.

Powyższa regulacja nie wyłącza mechanizmu koordynacji w stosunku do informacji kryminalnych przekazanych przez inny podmiot. Proponowany art. 29 ust. 2 ustawy ma na celu uniemożliwienie osobom pracującym (pełniącym służbę) w komórkach organizacyjnych podmiotów uprawnionych, a podejrzewanych o popełnienie przestępstw, lub osobom z nimi współpracującym pozyskiwania informacji o kierunkach zainteresowania komórek organizacyjnych zajmujących się wykrywaniem i ściganiem przestępstw we własnym środowisku zawodowym.

Zgodnie z treścią proponowanego przepisu, powyższy mechanizm może zostać zastosowany na wniosek podmiotu uprawnionego, w którego strukturach organizacyjnych powołano wskazaną komórkę organizacyjną.

W związku z proponowaną nowelizacją art. 20 ust. 1 (uzasadnienie na wstępie) w art. 2, 3, 5, 6 i 7 przewidziano zmiany w następujących ustawach:

- z dnia 10 kwietnia 1974 r. o ewidencji ludności i dowodach osobistych,
- z dnia 20 grudnia 1990 r. o ubezpieczeniu społecznym rolników,
- z dnia 6 grudnia 1996 r. o zastawie rejestrowym i rejestrze zastawów,

- z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- z dnia 13 lipca 2006 r. o dokumentach paszportowych.

Zmiany te mają na celu zapewnienie spójności obowiązujących aktów prawnych w zakresie współpracy różnych podmiotów z Szeferem Centrum. Dlatego też wymienione ustawy uzupełniono o przepisy dotyczące tej współpracy.

W art. 4 zmieniono art. 48a ustawy o lasach, dostosowując do proponowanej zmiany art. 19 pkt 14 ustawy z dnia 6 lipca 2001 r. o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych.

W art. 9 ustawy zaproponowano 6-miesięczny okres vacatio legis dla art. 29 ust. 2 ustawy z uwagi na konieczność technicznego dostosowania funkcjonowania systemu informatycznego baz danych do nowych uregulowań prawnych.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które będzie oddziaływał projekt ustawy

Proponowane zmiany ustawy obejmują swoim działaniem Szefa Krajowego Centrum Informacji Kryminalnych, podmioty uprawnione wymienione w art. 19 oraz podmioty zobowiązane niebędące uprawnionymi wymienione w art. 20 ustawy.

2. Konsultacje społeczne

Projekt ustawy nie wymaga konsultacji społecznych. Projekt został przekazany do zaopiniowania do Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zgodnie z opinią którego zrezygnowano z zaproponowanej na etapie uzgodnień międzyresortowych zmiany art. 18 ust. 2 ustawy o gromadzeniu, przetwarzaniu i przekazywaniu informacji kryminalnych.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa

Wejście w życie projektu ustawy nie wpłynie w sposób bezpośredni na wzrost wydatków budżetowych. Dostosowanie funkcjonalności systemu do rozwiązań proponowanych w art. 29 ust. 2 ustawy będzie wymagało nakładów finansowych w wysokości ok. 50 tys. zł jednorazowo w 2008 r. Wydatki związane z wejściem w życie przepisów przedmiotowej ustawy zostaną sfinansowane w ramach środków zaplanowanych w ustawie budżetowej na rok 2008 w części 42 – Sprawy wewnętrzne.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację na rynku pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny

Projektowana ustawa nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Podmioty zainteresowane pracami nad projektem ustawy

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingskiej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414), z chwilą skierowania projektu ustawy do uzgodnień międzyresortowych został on opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji – w tym trybie nie odnotowano zgłoszeń zainteresowanych podmiotów.

8. Zgodność z regulacjami prawnymi Unii Europejskiej

Zapisy nowelizujące przedmiotową ustawę nie obejmują materii będącej przedmiotem regulacji prawa wspólnotowego oraz postanowień Układu Europejskiego.